

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **Y. C. M.**, ev. č.
st. přísl. X
X
t. č. bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne ze dne 31. 8. 2020, č. j. OAM-619/ZA-ZA11-BA04-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2020, č. j. OAM-619/ZA-ZA11-BA04-2019,
se z r u š u j e a věc **s e v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobkyni se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.
- III. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

- 1. Žalobkyně se včas podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl tak, že se žalobkyni mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14 a § 14b zákona

č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobkyně podala dne 9. 7. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále též „ČR“). Z údajů poskytnutých k žádosti a pohovoru ze dne 12. 7. 2019 vyplývají následující skutečnosti.
3. Žalobkyně sdělila, že je venezuelské státní příslušnosti a národnosti, a je schopna se dorozumět ve španělském jazyce. Nábožensky vyznává katolické křesťanství. Co se týče politického přesvědčení, uvedla, že žádné nemá a nikdy nebyla ani členskou žádné politické strany či skupiny, nikdy se politicky neangažovala. Je svobodná a bezdětná. Narodila se ve městě X, poslední místo bydliště žalobkyně ve vlasti bylo ve státě Managas, ve městě X, kde pobývala 5 let před odjezdem z Venezuely. Žalobkyně opustila vlast na základě cestovního dokladu, nejdříve jela z města Maturín autem do Barcelony ve Venezuele, odkud letěla do města Maiquetía, a dále do Madridu do Španělska, odkud pokračovala do Prahy, kam přiletěla dne 8. 7. 2019. Ke svému zdravotnímu stavu uvedla, že má astma, se kterým se léčila ve Venezuele, v poslední době však léky neužívala a toto onemocnění ji nijak neomezuje. Jiné zdravotní problémy nemá. O mezinárodní ochranu požádala z důvodu vyhrožování a ze zdravotních důvodů, neboť absence léků zhoršovala její zdravotní stav. Jiné důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu nemá.
4. Žalobkyně dále sdělila, že ve městě X, kde se narodila, nemohla žít, protože její rodina nesouhlasí s politikou současné venezuelské vlády. Jde o zemědělské území, nad kterým stát dohlíží, a zemědělci jsou tam závislí na pomoci státu, který jim dodává osivo a zvířata. Jsou tam lidé, kteří patří do vládní politické strany a kteří dohlíží nad ostatními obyvateli. Vzhledem k tomu, že rodina žalobkyně včetně jí nesouhlasila s vládní politikou, byli verbálně uráženi, bylo jim vyhrožováno, během volebních období dokonce přicházeli dotyční dohlížitelé do domů jejich příbuzenstva a nutili je volit. V zemi existuje přidělový systém potravin, ale žalobkyně s rodinou tento příděl nikdy nedostali. Problémy žalobkyně začaly před 3 lety, kdy se jí konkrétně stalo, že šla žádat o potraviny, které jí náležely jako ostatním obyvatelům Venezuely, a člověk, který potraviny rozdával, ji slovně urazil a říkal jí, že nemá právo žádat tento příděl, protože se necítí být součástí této společnosti. Když prezident navštívil X, byl svolán mítink na podporu této návštěvy, na který odmítla jít, ale nakonec jít musela, protože jí bylo vyhrožováno, že bude poslána do vězení. Dále v listopadu 2018 do domu žalobkyně v X přijeli ozbrojení lidé v autech a nařídili jim, aby plnili jejich rozkazy, jinak dopadnou špatně. Žalobkyně se domnívá, že se jednalo o policisty, kteří jsou infiltrováni do obyvatelstva, jsou oblečení do civilu a pod kontrolou je má stát. Tito lidé donutili žalobkyni zúčastnit se jejich shromáždění a pochodů. Žalobkyně měla strach z těchto osob, byla vystrašená, v depresi, nemohla spát. Žalobkyně dále sdělila, že pokud ve Venezuele někdo nechce jít k volbám, přijdou pro něj tito lidé domů a odvedou jej do volební místnosti, jdou s ním do volební kabinky a čekají, až člověk vyplní volební lístek. Žalobkyni se to stalo při každých volbách, celkem šestkrát až osmkrát, poprvé při prezidentských volbách, když museli volit prezidenta Madura. Všechny výhrůžky proti její osobě se týkaly vládní politiky, napadena byla pouze slovně, nikdy fyzicky. Žalobkyně se občas účastnila i protivládních pochodů, celkem asi pětkrát, které se

konaly v únoru a březnu 2019 ve městě Maturín, při nichž byla součástí davu. V souvislosti s její účastí na pochodech jí bylo slovně vyhrožováno ze strany lidí patřících do vládní politické strany, kteří si říkají kolektivy. Varovali ji, že pokud bude pokračovat a účastnit se mítinků, poškodí ji a její rodinu. Naposled jí takto vyhrožovali v X poté, co se účastnila pochodu dne 1. 5. 2019. Jiné problémy ve Venezuele žalobkyně neměla, neměla problémy s policií ani se soudy, nebyla trestně stíhaná, ani neměla problém s vycestováním z Venezuely. V červenci 2019 kamarádka žalobkyně cestovala do ČR, žalobkyně se tedy chytla příležitosti a odcestovala s ní, navíc měla v ČR známého. Rodina žalobkyně se nyní nachází v Tucupitě, trpí nedostatkem všeho. Její matka má také astma a trpí nedostatkem léků. Rodina neodcestovala s žalobkyní, protože nejsou peníze na cestu pro všechny. Co se týče zdravotních problémů žalobkyně, léky na astma nebrala nebo je brala jen někdy, neboť jich byl nedostatek, v případě záchvatu však mohla jít do nemocnice na injekce a kapačku. Její astma je alergické a potíže mívá jen v pylovém období, léky musí brát jen v případě záchvatu. V případě návratu do Venezuely by žalobkyně neměla práci, nemohla by léčit svou nemoc, nemohla by pomáhat své rodině, je tam špatná sociální situace.

5. Dle žalovaného bylo objasněno, že tvrzeným důvodem odchodu z vlasti a žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně bylo údajné vyhrožování její osobě a její rodině, a dále snaha zlegalizovat pobyt na území ČR, aby měla přístup k lékům k léčbě astmatu a mohla ekonomicky pomáhat své rodině ve Venezuele.
6. Žalovaný při posouzení žádosti žalobkyně vycházel především z jejích výpovědí, a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv ve Venezuele. Konkrétně vycházel z Informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR (dále jen „OAMP“) Venezuela – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 8. 8. 2019, ze zprávy Vysokého komisaře OSN pro lidská práva – Lidská práva v Bolívarovské republice Venezuele ze dne 5. 7. 2019, a ze zprávy Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMF) – Zpráva o zemi 8 – Venezuela, září 2019.
7. Žalovaný vyhodnotil příběh žalobkyně z hlediska možného pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu tak, že žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjela ve vlasti činnost směřující uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována.
8. Žalobkyně výslovně uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyla členkou žádné politické strany, ani se politicky nijak neangažovala. Žalovaný konstatoval, že se žalobkyně sice účastnila 5 opozičních pochodů v únoru a březnu 2019, ale neměla na nich žádnou významnou funkci a v souvislosti s nimi neměla ani žádné problémy se stáními či bezpečnostními složkami. Co se týká tvrzení žalobkyně ohledně vyhrožování, nucení chodit k volbám, na mítinky prezidenta či neobdržení potravinových přidělů, uvedl dále žalovaný, že je pouze domněnkou žalobkyně, že šlo o představitele venezuelského státu, popř. osoby placené státem. Žalobkyně přitom nebyla schopna ony osoby identifikovat a navzdory tvrzeným mnohaletým problémům, uvedené problémy nebyla schopna ani konkrétněji popsat. Na základě toho žalovaný dospěl k tomu, že tvrzení žalobkyně jsou nedostatečná, zakládající domněnku o její nevěrohodnosti a o účelovosti jejích tvrzení. Rovněž žalovaný

konstatoval, že původcem pronásledování podle § 2 odst. 6 zákona o azylu může být pouze veřejná moc ovládající území státu, popř. soukromá osoba, pokud lze prokázat, že veřejná moc není schopna či ochotna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před vážnou újmou. Vzhledem k tomu, že se žalobkyně se svými problémy ze strany soukromých osob nikdy neobrátila na žádné státní orgány v zemi původu, nelze usuzovat na to, že by jí nebyla ochrana poskytnuta. Namísto toho zvolila radikální řešení v podobě odjezdu ze země. Žalobkyně tedy podle žalovaného nevyužila prostředků, které jí nabízel venezuelský právní řád k ochraně práv a svobod. Žalobkyně nevyužila ani možnosti přesídlení v rámci území Venezuely, a její tvrzení o tom, že i v Maturínu jsou lidé, kteří kontrolují město, považoval žalovaný za nerelevantní, neboť nelze předpokládat, že by žalobkyně byla považována za zájmovou osobu.

9. Žalovaný rovněž nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.
10. Žalobkyně dle žalovaného neuvedla žádné problémy, které by souvisely s důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu a žalovaný žádné takové skutečnosti neshledal. Žalovaný v souvislosti s problémy žalobkyně kvůli odmítání účasti na volbách či na mítincích na podporu prezidenta odkázal na odůvodnění neudělení azylu dle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu.
11. Dále žalovaný k obecně špatné ekonomické situaci ve Venezuele konstatoval, že si je vědom potíží, se kterými se venezuelští občané dlouhodobě potýkají, avšak ekonomická nouze v zemi původu nečiní za dané osoby uprchlíky ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, a není důvodem pro udělení azylu, ledaže by nepříznivá ekonomická opatření byla skrytě namířena pouze proti určité národnostní, rasové či politické skupině. V případě žalobkyně však nic takového zjištěno nebylo. K tvrzení žalobkyně, že neobdržela potraviny, žalovaný konstatoval, že tzv. systém CLAP je vázaný na registraci osoby jako sociálně slabé, je určen chudým domácnostem, a není určen všem obyvatelům Venezuely či pouze členům politické strany. Žalobkyně rovněž neuvedla, že by trpěla nedostatkem potravin, ani nevyplynulo, že by byla v ekonomicky či sociálně nevýhodném postavení, je tedy podle žalovaného logické, že neobdržela od státu pomoc pro sociálně slabé. Ke zdravotnímu stavu žalobkyně žalovaný uvedl, že zcela zjevně nepodstupuje žádnou specifickou či ve vlasti nedostupnou léčbu, sama žalobkyně přiznala, že ji její zdravotní stav neomezuje v běžném životě. Nadto léky, které žalobkyně potřebuje, jsou nedostupné jen někdy, a v případě potřeby byla žalobkyni vždy poskytnuta nezbytná zdravotní péče v nemocnici. Žalovaný uzavřel, že samotná skutečnost, že si žalobkyně chce zajistit lepší životní podmínky a podporovat ekonomicky svou rodinu ve Venezuele, nemůže být důvodem pro udělení azylu. Podle žalovaného je tak skutečným důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu snaha žalobkyně zlegalizovat si na území ČR pobyt. To však také není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. V případě žalobkyně se při odchodu z vlasti nejednalo o spontánní reakci na jakékoliv vážné hrozby, nýbrž o rozhodnutí s cílem zajistit si lepší budoucnost. Žalobkyně navíc nikdy neměla ve vlasti problémy se státními či bezpečnostními orgány, nebyla trestně stíhaná a svou vlast opustila zcela legálně, přes oficiální hraniční přechod a na základě svého cestovního pasu.

12. Žalobkyně dle žalovaného rovněž nesplňovala důvody k udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny.
13. Při posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona
o azylu vzal žalovaný v úvahu, že je žalobkyně dospělou, praceschopnou a plně svéprávnou osobou. Ač z podkladů týkajících se situace ve Venezuele vyplývá, že v zemi probíhá hospodářská krize, nejedná se o mimořádnou situaci vztahující se čistě k žalobkyni, její situace se ani nijak neliší od situace většiny obyvatelstva. Ani po zdravotní stránce nevyžaduje žalobkyně žádnou specializovanou či ve vlasti nedostupnou lékařskou péči, užívá pouze léky na alergické astma vázané na pylovou sezónu, léky navíc potřebuje pouze v případě záchvatu, přičemž v případě nedostupnosti léků jí vždy byla poskytnuta potřebná péče v nemocnici. Sama žalobkyně uvedla, že ji její zdravotní stav nijak neomezuje v běžném životě. K tvrzení, že žalobkyně neobdržela potraviny na přiděl jako ostatní, uvedl žalovaný, že tzv. systém CLAP je určený pro sociálně slabé. Žalobkyně však neuvedla, že by byla v zemi původu v ekonomicky či sociálně nevýhodném postavení, ani neuvedla, že by ve Venezuele trpěla nedostatkem potravin. Nad rámce výše uvedeného žalovaný konstatoval, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, žalobkyně se jej ani výslovně nedomáhala a je udělován pouze za výjimečných okolností. Žalovaný tak na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že nezjistil zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu.
14. K důvodům pro udělení doplňkové ochrany žalovaný uvedl, že nenalezl žádné skutečnosti,
na základě nichž by žalobci mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Podle Informace OAMP Venezuela – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 8. 8. 2019, není možné podle venezuelských zákonů udělit trest smrti za žádný trestný čin.
15. Dále se žalovaný zabýval tím, zda žalobkyni v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního
nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. K tomu žalovaný uvedl, že z výše uvedených informačních zdrojů nevyplývá, že by v zemi původu žalobkyně probíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno ve vztahu k žalobkyni pokládat za vážnou újmu.
16. Žalovaný se zabýval i otázkou, zda žalobkyni nehrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Konstatoval, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Doplňkovou ochranu lze dle názoru žalovaného udělit pouze tam, kde je nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestání reálné, skutečné a bezprostředně existující. Žalobkyně nebyla nikdy v zemi svého původu zadržena či trestně stíhána, neměla ani problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami. Ze země vycestovala bez problémů se svým vlastním cestovním pasem, aniž by jí někdo bránil.

17. Pokud jde o tvrzení žalobkyně, že má obavu z vyhrožování z důvodu její neochoty dostavit se k volbám, účastnit se mítinků na podporu prezidenta či kvůli účasti na opozičních pochodech, žalovaný konstatoval, že tato tvrzená nebezpečí nepředstavují vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, když podle § 2 odst. 6 zákona o azylu může být původcem vážné újmy zásadně jen veřejná moc, popř. i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že veřejná moc není schopna či ochotna odpovídajícím způsobem ochranu před vážnou újmou. Pokud se tedy žalobkyně obávala jakéhokoli jednání ze strany soukromých osob, měla se dle žalovaného obrátit na příslušné státní orgány. Žalobkyně však nikdy nevyužila na ochranu svých práv žádné právní prostředky, které měla v zemi původu k dispozici. Místo toho zvolila radikální řešení a odjela ze země s cílem zajištění si lepší budoucnosti, nikoliv však v reakci na objektivní a vážné hrozby, kterým by ve Venezuele čelila.
18. K obecně špatné ekonomické situaci ve Venezuele a tvrzení žalobkyně ohledně nedostatku léků uzavřel žalovaný, že z podkladů k rozhodnutí sice vyplývá, že v zemi probíhá hospodářská krize, s níž souvisí i rozsáhlé problémy se zásobováním zejména potravinami a léky, nelze však v této souvislosti konstatovat, že by žalobkyně byla v případě návratu bezprostředně a přímo ohrožena nebezpečím mučení či nelidského nebo ponižujícího zacházení. Nedostupnost některých léků rovněž nelze označit za objektivní nedostatek lékařské péče, když navíc žalobkyně nepodstupuje žádnou specifickou či ve vlasti nedostupnou léčbu a je zřejmé, že své zdravotní problémy řešila již ve Venezuele a lékařská péče jí vždy poskytnuta byla.
19. Žalovaný rovněž uvedl, že si je vědom toho, že Venezuela se nachází v současné době v politické krizi, a vedle hospodářské krize od prezidentských voleb v roce 2018 zesílily i státní represe vůči opozici, aktuální situace je poznamenána rozsáhlými problémy se zásobováním, masovými protesty a stoupající kriminalitou. Venezuelská vláda směřuje cílená opatření proti opozičním hnutím, jednotlivcům, účastníkům demonstrací a mladým lidem v městských čtvrtích, které jsou považovány za opoziční, nebo existuje podezření, že by se mohly k opozici přidat, a to zejména pomocí kontroly přerozdělování potravin. Rovněž dochází k zadržením či policejnímu násilí proti demonstrujícím. Žalobkyně však dle žalovaného neuvedla žádné problémy, které by měla se státními orgány či ozbrojenými složkami ve vlasti, nebo pro které by se měla stát terčem jejich zájmu v případě návratu do vlasti.
20. Dále se žalovaný zabýval tím, zda žalobkyni v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. K tomu žalovaný uvedl, že na území Venezuely neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, jehož následky by bylo možno považovat směrem k žalobkyni za vážnou újmu podle ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
21. Případné vycestování žalobkyně po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobkyní není dle žalovaného ani v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
22. Žalovaný proto dospěl k závěru, že žalobkyně nesplnila zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu.

23. Žalovaný posléze neshledal, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobkyně, proto žalobkyni doplňkovou ochranu dle ustanovení § 14b zákona o azylu neudělil.
24. Z uvedených důvodů žalovaný neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem, a proto žádost zamítl.

II. Žaloba

25. V žalobě žalobkyně v první řadě uvedla, že se domnívá, že byla v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany zkrácena na svých právech a napadá rozhodnutí žalovaného v plném rozsahu.
26. Za hlavní důvod pro udělení mezinárodní ochrany považuje žalobkyně sérii problémů, kterým čelila v zemi původu kvůli svému nesouhlasu s vládnoucím režimem a humanitární krizi ve Venezuele. Žalobkyně již během pohovoru uvedla, že opakovaně čelila problémům kvůli tomu, že se odmítla zúčastnit pochodů na oslavu prezidenta, odmítala volit ve prospěch vládnoucí strany a účastnila se protestů proti vládnoucí straně. V důsledku toho jí bylo vyhrožováno a nebyly jí poskytnuty přiděly potravin, a byla doma napadena ozbrojenými jednotkami, tzv. *colectivos*, kteří jí vyhrožovali, že se má zúčastňovat mítinků a chodit volit, jinak bude potrestána ona i její rodina. Vedle těchto problémů musela žalobkyně řešit i humanitární krizi, v jejímž důsledku měla nedostatek léků i základních potravin.
27. Žalobkyně nesouhlasí s tvrzením žalovaného ohledně své politické aktivity, sice nebyla členem žádné politické strany, ale zúčastňovala se protivládních pochodů. Žalovaný toto tvrzení žalobkyně nezpochybňoval, ale bagatelizoval její problémy s poukazem na to, že na pochodech nezastávala žádnou významnou funkci ani neměla problémy se státními či bezpečnostními složkami. K tomu však žalobkyně uvedla, že není rozhodující míra zapojení do pochodů nebo protestů, jestliže sama účast na takovém shromáždění může vyvolat pronásledování ze strany státu. Žalobkyně uváděla, že jí v souvislosti s účastí na demonstracích nebyly poskytnuty přiděly jídla či že jí bylo vyhrožováno ze strany tzv. *colectivos*, i přesto dospěl žalovaný k závěru, že neměla žádné problémy se státními či bezpečnostními složkami. Tzv. *colectivos* však představují osoby napojené na vládu a i podle materiálu použitého žalovaným jde o uskupení blízká vládě, neoficiálně propojená s bezpečnostním aparátem. Jejich jednání tedy nelze označit pouze za jednání soukromých osob.
28. K bezpečnostní situaci ve Venezuele uvedla žalobkyně, že všechny podklady shromážděné žalovaným shodně potvrzují existenci hluboké humanitární krize panující ve Venezuele. Zprávy vypovídají o porušování základních lidských práv, práva nebýt mučen či podroben jiným formám nelidského či ponižujícího zacházení. Tyto zprávy potvrzují informace, které žalobkyně sdělila v průběhu pohovoru. Žalobkyně je přesvědčena, že její návrat do Venezuely by odporoval mezinárodním závazkům ČR a byl by porušením zásady *non-refoulement*. I Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (dále též „UNHCR“) vyzval státy, aby nevracely Venezuelany do vlasti. Podle žalobkyně dochází ve Venezuele ze strany státu nejen k porušování lidských a politických práv, kdy vláda eskaluje násilí vůči demonstrantům, zhoršuje se kriminalita a je obecně ohrožena bezpečnost obyvatel, ale dochází i k porušování práv

ekonomických a sociálních, obyvatelé jsou sužováni hladem a řadou nemocí, zhoršuje se dostupnost potravin a základních potřeb, ve zdravotnictví chybí léky a zdravotnické potřeby.

29. Žalobkyně je toho názoru, že jí svědčí nárok na udělení humanitárního azylu. V rozhodnutí žalovaného není přezkoumatelně odůvodněno, proč nebyl žalobkyni humanitární azyl udělen, odůvodnění není dostatečné a nelze zjistit, čím přesně se žalovaným zabýval. Žalovaný ve svém rozhodnutí sám uznává, že Venezuelu postihuje hospodářská krize, ovšem z této skutečnosti dle žalovaného pro žalobkyni nevyplývají žádné negativní skutečnosti, s čímž žalobkyně nesouhlasí. Problémy ve Venezuele jsou několik let stejné, a zatím to nevypadá, že by mělo docházet k jakémukoliv zlepšení z hlediska podmínekžití. Žalobkyni samotné se např. nedostávalo léků na astma, v případě žalobkyně existuje riziko do budoucna, že by navrácením byla vystavena negativním účinkům krize ve Venezuele.
30. Na závěr žalobkyně uvedla, že její navrácení do Venezuely by s ohledem na celkové podmínky v zemi představovalo i rozpor s čl. 2 a 3 Evropské úmluvy o lidských právech, neboť by bylo ohroženo samotné přežití žalobkyně.
31. S ohledem na výše uvedené proto žalobkyně navrhla, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

32. Žalovaný ve svém vyjádření nadále trval na svém závěru, že žalobkyně nevyvíjela v zemi původu činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Údajné problémy s vyhrožováním kvůli nepodporování vládní strany trvalo podle žalobkyně 3 roky, vládních protestů se však žalobkyně účastnila v roce 2019 a na základě toho jí mělo být stejnými lidmi opět vyhrožováno. Žalobkyně vyhrožující osoby nebyla schopna blíže identifikovat, pouze si myslí, že se jednalo o infiltrované policisty nebo ozbrojené skupiny tzv. *colectivos* napojených na vládu. Žalobkyně neví, kdo tito lidé byli nebo proč měli zájem na tom, jestli jde žalobkyně volit nebo se účastní politického mítinku na podporu prezidenta. S ohledem na azylový příběh žalobkyně žalovaný nesouhlasí s tím, že vyvíjela politickou činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod.
33. Žalovaný dále konstatoval, že žalobkyni uvedený „pokyn o nenavrácení Venezuelanů“ od Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, není pro ČR závazný a nemusí se jím řídit u všech žadatelů pocházejících z Venezuely, dané doporučení je naopak třeba vztahovat na individuální azylový příběh konkrétního žadatele o mezinárodní ochranu. Tomu žalovaný dostal, neboť špatný stav ohledně léků, potravin aj. ve svém rozhodnutí popisuje. Žalobkyně však v průběhu řízení netvrdila, že by trpěla např. hladem, nedostatkem přísunu pitné vody aj. Žalobkyně pouze tvrdila, že měla problém s výdejem potravin, to zasadila do roku 2017, tj. 2 roky předtím, než vycestovala ze země. Žalovanému se tedy zdálo, že šlo o ojedinělý exces a pochybení člověka vydávajícího potraviny, nikoliv systematický pokus o týrání žalobkyně s cílem donutit ji k podpoře vládní strany. Krizi ve Venezuele je podle žalovaného třeba hodnotit ve vztahu ke konkrétnímu žadateli o mezinárodní ochranu a nikoliv na základě obecných informací prisuzovat mezinárodní ochranu všem žadatelům z Venezuely.

34. Žalovaný dále uvedl, že úvahy a závěry v napadeném rozhodnutí netrpí vadami, které jsou jim v žalobě přisuzovány. Žalovaný nesouhlasil se žalobními námitkami, odkázal na napadené rozhodnutí a navrhl, aby krajský soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

35. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
36. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání.
37. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání.
Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“. S ohledem na proměškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.
38. Ze správního spisu krajský soud zjistil následující skutečnosti. Je v něm založen protokol o pohovoru, Informace OAMP Venezuela – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 8. 8. 2019, zpráva Vysokého komisaře OSN pro lidská práva – Lidská práva v Bolívarovské republice Venezuele ze dne 5. 7. 2019, a zpráva Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMF) – Zpráva o zemi 8 – Venezuela, září 2019, jakož i další podklady pro vydání rozhodnutí.
39. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že *mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.*

40. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
41. Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.
42. Krajský soud po individuálním posouzení případu žalobkyně dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
43. Co se týče pojmu uplatňování politických práv ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu je nutné vykládat v souladu s čl. 43 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), protože § 12 písm. a) zákona o azylu je promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67).
44. Pokud jde o zastávání politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, tento pojem je o něco širší, než uplatňování politických práv. Toto ustanovení má svůj původ přímo v Úmluvě o právním postavení uprchlíků. Lze proto vycházet z výkladu obsaženého v Příručce UNHCR k postupům pro určování právního postavení uprchlíků, podle které „[z]astávání politických názorů lišících se od názorů vlády není samo o sobě důvodem k nárokování si právního postavení uprchlíka, a žadatel musí prokázat, že skutečně má obavy z pronásledování pro své názory. Předpokladem toho je, že žadatel zastává názory, které nejsou tolerovány ze strany úřadů a které kritizují jejich politiku a metody. Dále to předpokládá, že tyto názory se staly předmětem pozornosti úřadů nebo jsou jimi přisuzovány žadateli“ (viz bod 80). Zároveň je toto ustanovení třeba vykládat souladně se směrnicí č. 2011/95/EU („kvalifikační směrnice“), která v čl. 10 odst. 1

písm. e) definuje politické názory jako pojem zahrnující „zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení ohledně potenciálních původců pronásledování uvedených v článku 6 a jejich politik nebo postupů, bez ohledu na to, zda žadatel podle dotyčných názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.“

45. Soud pak souhlasí s námitkou žalobkyně, že z judikatury plyne, že za kritérium pro rozlišení, zda určité jednání představuje uplatňování politických práv, nelze brát intenzitu či rozsah výkonu těchto práv, ani společenský dopad takového jednání, neboť takový selektivní přístup by popíral podstatu ochrany před pronásledováním z daného důvodu (viz žalobkyní uváděný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 Azs 20/2014 – 44). Podstatné je, zda daná forma aktivity vyvolala pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování z tohoto důvodu s ohledem na charakteristiky dané země původu. Intenzita uplatňování politických práv pak má význam při posuzování, zda existuje přiměřená pravděpodobnost pronásledování.
46. Přestože žalobkyně nebyla členkou žádné politické strany nebo hnutí, nelze tvrdit, že by neuplatňovala svá politická práva. I účast na demonstracích představuje přinejmenším uplatňování práva shromažďovacího podle čl. 19. odst. 1 Listiny, případně svobody projevu podle čl. 17 odst. 1 Listiny. Zároveň je zřejmé, že žalobkyně zastávala protivládní politické názory, když odmítala volit ve prospěch vládnoucí strany a účastnit se pochodů na oslavu prezidenta.
47. Otázkou však je, zda žalobkyně byla v této souvislosti pronásledována, popř. zda by jí pronásledování hrozilo v případě návratu do Venezuely.
48. Pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, na rozdíl od písm. b), přitom nestačí pouze hrozba budoucího pronásledování. Žadatel musí být pronásledován již v momentu, kdy opouští zemi původu. S žalovaným krajský soud souhlasí, že příkoří, kterému měla žalobkyně čelit v zemi původu, nelze považovat za pronásledování. Podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) proto nesplňuje.
49. Pokud však jde o hodnocení žalovaného stran důvodnosti obav žalobkyně z budoucího pronásledování pro její politické názory, rozhodnutí žalovaného v tomto ohledu neobstojí.
50. Podle § 2 odst. 8 zákona o azylu a podle čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice se pronásledováním rozumí především závažné porušení základních lidských práv, případně souběh různých opatření, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným závažnému porušení lidských práv. Žalobkyně ovšem žádnému závažnému porušení lidských práv ani srovnatelnému jednání ve vlasti nečelila. Incidenty, které popisovala, ani ve svém souhrnu nedosáhly takové intenzity či systematickosti, aby je bylo možné označit za pronásledování.
51. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí týkající se neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu pouze stručně odkazuje na své odůvodnění ve vztahu k neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a písm. b) jsou však odlišné. Pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu je nezbytné, aby žadatel byl pronásledován již v momentu, kdy opouští zemi původu. Vyžaduje se tedy minulé pronásledování. To ovšem ve vztahu k písm. b) neplatí. Zde se posuzuje budoucí hrozba pronásledování a riziko, které může hrozit

žadatelé v budoucnu, přičemž hrozba budoucího pronásledování nemusí vycházet z pronásledování v minulosti.

52. Budoucí hrozba pronásledování by přitom měla být posouzena s hodnocením přiměřené pravděpodobnosti, kterou by měl žalovaný zhodnotit na základě tvrzení žalobkyně v konfrontaci s informacemi o zemi původu. Byť žalovaný shromáždil zprávy o Venezuele, v jeho rozhodnutí konfrontace tvrzení žalobkyně s informacemi o zemi původu úplně chybí. Neexistenci hrozícího pronásledování žalovaný opírá zejména o to, že v minulosti žalobkyně nebyla pronásledována, resp. nečelila žádným represím ze strany státních orgánů, a bez problémů vycestovala z Venezuely na základě vlastního cestovního dokladu. Tyto skutečnosti však při absenci jakékoliv jejich opory v informacích o zemi původu nejsou pro hodnocení odůvodněného strachu z budoucího pronásledování žalobkyně dostatečné.
53. Podle žalovaného nelze dospět k závěru, že původcem jednání vůči žalobkyni a její rodině (tedy vyhrožování, verbální urážení, nucení jít k volbám, nucení jít na mítinky na podporu prezidenta, popř. neobdržení potravinových přidělů) byly venezuelské státní orgány. S tímto hodnocením krajský soud nesouhlasí. Je pravdou, že žalobkyně v tomto ohledu neposkytla žalovanému zcela přesvědčivou a podrobnou výpověď, když uvedla, že si pouze myslí, že jí a její rodině bylo vyhrožováno ze strany lidí zaplacených státem, popř. infiltrovanými policisty, přičemž tyto osoby byly oblečeny v civilu. Rovněž však uvedla, jí bylo vyhrožováno ze strany lidí, kteří patří do vládní politické strany a kteří si říkají kolektivy. Ze zprávy Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMF) – Zpráva o zemi 8 – Venezuela, září 2019 však vyplývá, že tzv. *colectivos* fungují tím způsobem, jaký popsala žalobkyně, tedy jedná se o skupiny složené z příznivců režimu, kteří mohou v konečném důsledku beztrestně násilně vystupovat proti odpůrcům režimu, postupují i proti účastníkům demonstrací, a to jak přímo na demonstracích, tak mimo ně, a postupují částečně i proti náhodným obětem v městských čtvrtích, které jsou známé opozičním naladěním. Soud se tedy domnívá, že jednání, kterému žalobkyně čelila, mohlo být formou zastrašování ze strany tzv. *colectivos*. Soud se neztotožňuje se závěrem žalovaného, že žalobkyně neuvedla, z jakého důvodu ji měli oni neznámí lidé, tedy pravděpodobně tzv. *colectivos*, kontaktovat a vyhrožovat jí a její rodině, když je z výpovědi žalobkyně zřejmé, že k tomu mělo dojít právě z důvodu odmítání zúčastnit se pochodů na oslavu prezidenta, odmítání volit ve prospěch vládnoucí strany a z důvodu účasti na protestech proti vládnoucí straně. Krajský soud připomíná, že z důkazního standardu přiměřené pravděpodobnosti při posuzování skutkového stavu plyne, že žalovaný nemůže ze svého posuzování vyloučit tvrzené skutečnosti např. pouze proto, že nelze vyloučit jiný průběh událostí než ten předestřený žadatelem či že existuje alternativní vysvětlení pro určité skutečnosti, které jsou stejně pravděpodobné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). V tomto případě to znamená, že žalovaný nemůže pouze na základě subjektivního hodnocení skutkového stavu vyloučit, že za ústrky, kterým čelila žalobkyně, skutečně stály venezuelské státní orgány, resp. tzv. *colectivos*, kteří jsou neformálně napojení na venezuelské bezpečnostní orgány a jsou vládou tolerováni.
54. Dostatečným argumentem pro závěr o neexistenci odůvodněných obav z pronásledování pak není ani to, že žalobkyně bez problémů z Venezuely vycestovala. I ze zpráv o zemi původu plyne, že mnozí představitelé opozice uprchli ze země z důvodu

obavy z pronásledování. Lze si představit, že bude v zájmu režimu, který se snaží zastrašovat politickou opozici, aby se jejích představitelů „zbavil“ tím, že jim umožní vlast opustit. K tomu, aby žalovaný mohl vyvozovat závěry o neexistenci rizika pronásledování v případě bezproblémového vycestování žadatele ze země, by musel shromáždit relevantní informace, které tento jeho závěr podpoří. To však neudělal.

55. Z informací o zemi původu, které žalovaný shromáždil, plyne, že v souvislosti s účastí na protivládních demonstracích dochází k svévolnému zadržování demonstrantů, kteří následně mohou být podrobeni různým formám špatného zacházení. Podle Zprávy Vysokého komisaře OSN pro lidská práva – Lidská práva v Bolívarovské republice Venezuele ze dne 5. 7. 2019 se v roce 2017 konalo 12 913 demonstrací, v roce 2018 se konalo 7 563 demonstrací a v období od ledna do května 2019 se konalo 3 251 demonstrací. Nevládní organizace uvádí ještě vyšší počty. Od ledna 2014 do května 2019 bylo podle této zprávy z politických důvodů zadrženo nejméně 15 045 osob. K zadržení většiny z nich došlo právě v souvislosti s demonstracemi. Bezpečnostní složky prováděly také nezákonné domovní razie zaměřené na demonstranty. Ke konci května 2019 zůstávalo přes sedm stovek osob svévolně zbavených osobní svobody. Další tisíce zadržených byli podmíněně či nepodmíněně propuštěni. Svévolné zadržování vláda využívá jako jeden z hlavních prostředků pro zastrašování a utlačování politické opozice a jakéhokoli skutečného či domnělého vyjadřování nesouhlasu. V těchto případech dochází k vážnému a opakovanému porušování práva na spravedlivý proces a většinou také k určité formě špatného zacházení.
56. Zpráva Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMF) – Zpráva o zemi 8 – Venezuela, září 2019 v podobném duchu uvádí, že situace eskalovala v únoru 2019. V rámci zesílených zásahů proti opozici přibývalo nelegálních poprav, především v městských částech, jejichž obyvatelé byli podezírání z toho, že se odklonili od Madura. Podle této zprávy nedochází k systematické likvidaci opozičních struktur, ale dochází k budování všeobecné kulisy ohrožení. Před prezidentskými volbami v roce 2018 bylo mnoho představitelů opozice pod různými záminkami uvězněno, bylo v domácím vězení, nebo uprchlo do exilu. Zpráva dále uvádí, že venezuelská vláda postupuje proti opozičnímu hnutí, ale také proti jednotlivým osobám, různými prostředky. Cílená opatření směřují zejména proti exponovaným jednotlivcům, účastníkům demonstrací a také proti mladým lidem v městských čtvrtích považovaných za opoziční.
57. Žalobkyně svůj opoziční politický názor projevovala pouze opakovanou účastí na protivládních demonstracích. Do politického dění ve Venezuele se nezapojovala členstvím v politické straně, ani ve prospěch žádné politické strany nevykonávala žádnou konkrétní činnost. To může snižovat přiměřenou pravděpodobnost, že se v zemi původu v budoucnu stane terčem pronásledování.
58. Z citovaných informací, které jsou součástí správního spisu, však plyne, že zastánci politické opozice mohou ve Venezuele čelit problémům z důvodu svého politického přesvědčení, a to i v případě, že se jedná o řadové demonstranty. Je-li tedy z informací o Venezuele zřejmé, že již pouhá účast na demonstraci může vést k určitému postihu ze strany státních orgánů, měl se žalovaný náležitě zabývat tím, zda by žalobkyni nemohlo pronásledování hrozit v budoucnu.

59. Krajský soud také připomíná, že žalovaný má při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu povinnost zohlednit také charakter země původu, způsob výkonu státní moci v ní, možnost uplatňování politických práv a další okolnosti, které mají vliv na naplnění důvodů pro udělení azylu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57). A je-li např. o zemi původu žadatele známo, že stav dodržování lidských práv je špatný, že dochází k svévolnému zadržování osob při protivládních shromážděních, k nezákonným popravám, mizením osob, častému používání mučení, atd., pak je nutno tyto skutečnosti v případě důkazní nouze zohlednit ve prospěch žadatele o azyl. Z dostupných zpráv o Venezuele přitom plyne, že přesně k těmto lidskoprávním prohřeškům tam běžně dochází. Zásahy proti opozici navíc zesílily v roce 2019, nedlouho předtím, než žalobkyně Venezuelu opustila. Žalovaný ovšem obsah těchto zpráv při posuzování odůvodněnosti obav žalobkyně z pronásledování vůbec nezohlednil.
60. Závěry žalovaného o neexistenci přiměřené pravděpodobnosti pronásledování žalobkyně jsou s ohledem na vše uvedené nedostatečně zdůvodněné a nemají oporu ve správním spisu. Bylo na místě, aby se žalovaný mnohem pečlivěji zabýval postavením účastníků demonstrací, aby své případné závěry o nedůvodnosti obav z pronásledování podložil řádnými skutkovými zjištěními založenými na obsahu aktuálních a relevantních informací o Venezuele.
61. Krajský soud se dále neztotožňuje ani se závěrem žalovaného ohledně věrohodnosti výpovědi žalobkyně. Žalovaný měl pochybnost o věrohodnosti tvrzení žalobkyně z důvodu, že při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu tvrdila, že nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyla členskou žádné politické strany či skupiny a ani se nikdy nijak politicky neangažovala, avšak následně popsala svoji účast rovnou na 5 opozičních pochodech ve městě Maturín. Dále měl žalovaný pochybnost ohledně časových období, kdy jí mělo být vyhrožováno, neboť nejdříve uvedla, že jí začalo být vyhrožováno před 3 lety, avšak následně uvedla, že první vyhrožování zažila již v roce 2014. Rovněž žalovaný zpochybnil tvrzení žalobkyně, že posledních 5 let před odjezdem z Venezuely žila ve městě X, avšak mělo jí být vyhrožováno v jejím rodném městě X. K tomu soud uvádí, že skutečnost, že žalobkyně neuvedla žádné konkrétní politické přesvědčení, ještě nemusí znamenat, že se nemohla zúčastnit opozičních pochodů. V situaci, která v roce 2019 vládla ve Venezuele, je možné, že se opozičních protestů mohl účastnit kdokoli, kdo byl obecně nedobrou a kritickou situací v zemi postižen a byl s ní nespokojen – tedy většina občanů Venezuely. Rovněž následně za účast na těchto pochodech mohly být postihovány i jiné osoby, než jen aktivní členové politických stran či skupin, nebo osoby jinak politicky aktivní, což vyplývá i ze zpráv o Venezuele. Co se týká časových období, během nichž mělo docházet k vyhrožování žalobkyni, uvádí soud, že z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany vyplývá pouze to, že v roce 2014 mělo poprvé dojít k tomu, že žalobkyně byla nucena jít k volbám. Ke slovním výhrůžkám a dalším problémům (včetně nucení účasti při volbách) pak mělo docházet právě v období tří let před odjezdem žalobkyně ze země. Ohledně místa, kde mělo docházet k vyhrožování žalobkyni, tedy ve městě X, pak lze konstatovat, že se v tomto městě nacházela a stále nachází rodina žalobkyně. Je tedy možné, že se žalobkyně mohla v posledních 5 letech před odjezdem z Venezuely nacházet jak ve městě X u své rodiny, tak ve městě X, v němž pobývala po dobu studií a navštěvovala tam dům příbuzného a před odjezdem ze země v tomto domě bydlela.

K vyhrožování a jiným problémům žalobkyně tedy mohlo dojít i ve městě X. Soud tedy považuje výpověď žalobkyně za přiměřeně věrohodnou, neboť obsahuje pouze drobné nesrovnalosti, které však nezpůsobují nekonzistentnost výpovědi žalobkyně, a rovněž údaje uvedené žalobkyní jsou souladné i s žalovaným opatřenými informacemi o zemi původu.

62. Za správné, zákonné, zjištěným skutečnostem odpovídající a náležitě odůvodněné považuje krajský soud neudělení azylu dle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobkyně shledán zákonný podklad, neboť žalobkyně není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle ustanovení § 12 nebo 14 citovaného zákona. Navíc ve vztahu k neudělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu žalobkyně ničeho nenamítala.
63. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
64. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud rovněž odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“
65. Pokud tedy žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobkyně neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající

zjištěným skutečností. Odůvodnění napadeného rozhodnutí v otázce neudělení humanitárního azylu nepovažuje soud za nepřezkoumatelné. Se žalobkyní sice lze obecně souhlasit, že humanitární katastrofa v zemi původu by v určitých případech mohla být považována za takový důvod. I ve vztahu k humanitárnímu azylu však platí, že při posuzování, zda se o případ hodný zvláštního zřetele jedná, žalovaný vychází zejména z tvrzení samotného žadatele.

66. V nyní posuzovaném případě žalobkyně uváděla jako důvody pro udělení mezinárodní ochrany obecně neutěšenou situaci ve Venezuele, na níž je navázán nedostatek potravin a léků. Uvedené důvody však nelze v případě žalobkyně považovat za důvody hodné zvláštního zřetele. Lze souhlasit s žalovaným, že z výpovědi žalobkyně nevyplynulo, že by se její situace nějak zvlášť lišila od ostatního obyvatelstva. Žalobkyně kromě toho, že neobdržela potraviny na příděl, netvrdila, že by jakýmkoliv způsobem trpěla nedostatkem potravin. Žalobkyně pouze tvrdila, že trpěla nedostatkem léků, kdy v případě alergického astmatického záchvatu spojeného s pylovou sezónou musela vyhledat lékařskou pomoc v nemocnici, namísto užívání v té době nedostupných léků. Sama žalobkyně však uvedla, že její zdravotní stav ji však neomezuje v běžném životě, a jak vyplývá z výše uvedeného, lékařská pomoc byla žalobkyni v případě záchvatu poskytnuta, nadto jsou léky podle sdělení žalobkyně nedostupné jen někdy.
67. Lze tedy uzavřít, že žalobkyně není osobou zvláště těžce postiženou či zvláště těžce nemocnou, pro niž by byla lékařská péče v zemi původu nedostupná, a rovněž humanitární krize v zemi původu se žalobkyně nedotkla takovým způsobem, který by bylo možno označit za hodný zvláštního zřetele. Vzhledem k tomu tedy není „nehumánní“ neposkytnout žalobci humanitární azyl, jak lze dovodit na základě výše označeného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55.
68. Následně soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá ustanovení § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
69. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
70. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona *se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

71. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území ČR těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Žalovaný se odůvodnění neudělení doplňkové ochrany ve smyslu citovaného ustanovení věnoval v napadeném rozhodnutí. Žalobkyně neuvedla a žalovaný ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobkyni mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. Ten ve Venezuele není možné udělit za žádný trestný čin. Žalovaný se rovněž zabýval otázkou, zda žalobkyni hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Krajský soud souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobkyni v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Byť žalobkyně vypověděla, že má obavy na základě předchozího vyhrožování ze strany neznámých osob, pravděpodobně tzv. *colectivos*, z důvodu neochoty jít k volbám, účastnit se mítinků na podporu prezidenta Madura či kvůli účasti na opozičních pochodech, nelze žalobkyni popsané incidenty považovat za hrozbu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání.
72. Správní orgán posuzoval i otázku, zda žalobkyni v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu se závěrem, že ve Venezuele neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobkyni pokládat za vážnou újmu dle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalovaný z výše označených informačních zdrojů nezjistil, že by takový konflikt na území Venezuely probíhal. Krajský soud v projednávaném případě neshledal žádný důvod k tomu, aby se od uvedeného zhodnocení aktuální situace ve Venezuele odchýlil. Krajský soud nehledal ani žádné důvody, pro které by vycestování žalobkyně do země jejího původu bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
73. Krajský soud dále konstatuje, že námitka žalobkyně, podle které měl žalovaný k udělení mezinárodní ochrany přistoupit z důvodu celkově špatné bezpečnostní situace v zemi původu, je nedůvodná. Žalovaný ve vztahu k posuzování důvodů pro udělení doplňkové ochrany žalobkyni nezpochybnil existenci politické a hospodářské krize ve Venezuele.
74. Aby žadateli mohla být udělena doplňková ochrana, musí především tvrdit, že v jeho případě existují konkrétní důvody, pro které by mu po návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v některé z podob podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Obecně platí, že nebezpečí, kterým je všeobecně vystaveno obyvatelstvo jednotlivé země nebo jeho část, sama o sobě nepředstavují konkrétní ohrožení, které by mohlo být hodnoceno jako vážná újma (bod 35 preambule kvalifikační směrnice). I z judikatury Evropského soudu pro lidská práva plyne, že obecně špatná situace v konkrétní zemi sama o sobě běžně nepostačí k porušení článku 3 Úmluvy, muselo by jít o extrémní situaci obecného násilí (srov. rozsudek NA. proti Spojenému království, č. 25904/07, ze dne 17. 7. 2008, § 115. Ta bude obvykle existovat pouze v případě ozbrojeného konfliktu. Ve Venezuele ale ozbrojený konflikt neprobíhá.

75. Obecně neutěšená humanitární situace ve Venezuele vyvolaná tamní hospodářskou a politickou krizí sama o sobě nemůže být důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Žalobkyně v rámci pohovoru uvedla jako konkrétní negativní důsledek této krize na její život nedostatek léků, přičemž se však lze ztotožnit se závěrem žalovaného, že zdravotní stav žalobkyně nijak neomezuje v běžném životě, v krajním případě byla žalobkyně při alergickém astmatickém záchvatu dostupná lékařská péče v nemocnici. Sama žalobkyně přiznala, že léky jsou nedostupné jen někdy a její záchvaty jsou vázány pouze na pylovou sezónu. Soud proto souhlasí se závěrem žalovaného, že výpadek dostupnosti léků nelze označit za objektivní nedostatek lékařské péče, který by dosahoval úrovně mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, a to zvláště v případě, že žalobkyně byla v případě potřeby lékařská péče vždy poskytnuta.
76. Na uvedeném nic nemění ani odkaz žalobkyně na stanovisko UNHCR k návratům do Venezuely. I pokud UNHCR státům doporučuje nenavracet občany Venezuely do vlasti, neznamená to, že by se všichni kvalifikovali pro udělení mezinárodní ochrany.
77. Podle ustanovení § 14b odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Žalobkyně nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu výše citovaného ustanovení, neboť netvrdila ani nebylo prokázáno, že by některému jejímu rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana tak, jak je uvedeno v § 14b odst. 1 zákona o azylu.
78. Krajský soud tedy dospěl po přezkumu napadeného rozhodnutí k závěru, že žalovaný je povinen vyhodnotit azylový příběh žalobkyně z hlediska postavení účastníků protivládních demonstrací ve Venezuele a své případné závěry o nedůvodnosti obav žalobkyně z pronásledování podle § 12 písm. a) zákona o azylu podložil řádnými skutkovými zjištěními založenými na obsahu aktuálních a relevantních informací o Venezuele.

V. Závěr a náklady řízení

79. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že jí v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
80. V dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.)
81. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšná žalobkyně o přiznání náhrady nákladů řízení nepožádala a krajský soud ani ze spisu nezjistil, že by ji nějaké náklady vznikly. Soud proto žalobkyni náklady řízení nepřiznal (výrok II rozhodnutí) Žalovaný byl v řízení neúspěšný, a tudíž nárok na náhradu nákladů nemá (výrok III rozhodnutí).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 31. října 2022

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce